ڕەنگاڵە

www.dengekan.com

www.dengekan.com

www.dengekan.com

ڕەنگاڵە

((حەسەن)) وەك هەموو ئێوارەیەك لە ژێر بۆنو باری ئارەقەو چڵكو هەتاوی خۆشی خۆرنشینو نەشئەبەخشی دەمەوئێواران دەگەڕێتەوە، ئێوارەیەو تەنیایە.. ماندوو.. تازە لە بۆیەكردنی كۆشكێكی تازە بۆتەوە، حەسەن دڵدار بوو.. ئەمێستاش هەر دڵدارە، پار دڵداری مریەمو شانۆ بووە.. ئەمساڵ.. ئیمڕۆ ئێوارە.. دوای هاوینو پاییزو زستانو بەهارێك بە تەنها شانۆی بۆ ماوەتەوە.. بە تەنها عاشقی شانۆیە.. شانۆو بەس.. ئاخر مریەم ڕۆیشت.. ماڵئاوا.. بە زیندوویێتی كۆچی كرد.. پیرەباوكیش لێكەوتووە، دەبێ بە پاسەوانی ئەو كۆشكانەی حەسەن هاوینان بۆیەیان دەكا.. بۆیەی سوورو زەردو شینو سەوزو سپیو قاوەیی.. هەموو ڕەنگێ.. بەقەد خەمو خۆشیو هیواو ئاواتو خەوبینینی مرۆڤەكانی سەر ئەم زەمینە، حەسەن – یش بە خۆو بە كراسی سپیو پانتۆڵی خمدارەوە.. لەگەڵ ئەو هەموو لەكەو پەڵەو پنتكە ڕەنگاوڕەنگانەی سەر كراسو پانتۆڵو دەمو چاوو دەستو سەرو پرچە ئاڵۆزەكاوەكەی هەر لە ریشۆڵە دەچێ.. زۆر جاریش هاوەڵەكانی پێی دەڵێن:

((- ئێواران كە لە بۆیەكردن دێیتەوە هەر دەڵێی ریشۆڵەی..!)).

ئەویش وا وەڵامیان دەداتەوە:

((- خۆشم دەزانم..)).

لە دڵەوەش بیری لە قسە ناسكەكانی مریەم دەكردەوە:

« - حەسەن.. تۆ بەم هەموو رەنگو بۆیەوە هەر لە رەنگاڵە دەچیت..

- واش نا..

- بۆ نا..؟ زیاتریش.. دیوتە..؟

- هەڵبەت.. لە دوورەوە..

- ئای کە مەلێکی جوانە..

- ئـەوە لـە بەرچـاوی تـۆ مـن رەنگاڵـەم.. ئـەگینا لای خـەڵکی دیکـە مـن ریشۆڵەم..

- ناماقووڵیان کرد..».

حەسەن.. ئیمـڕۆ ئێـوارە پەسـتو نیگەرانـە، ژانێکـی تـاڵو بێـزەوەر دڵـی ئـازار دەدا، بـەم ئێوارەیـە یـادی هـاوینی پـار دەکاتـەوە، پـار لـە ڕۆژێکـی وەك ئیمـڕۆ هـەواڵی مریـەمی لـێ بـڕا.. مریـەمی خـەونو خۆشـی، هیـواو ئـاوات، هەقیـەتی کـە دڵتەنگـە.. ئـەم ئێـوارە شـیرینەی ژێـر هـەتاوی رەنگـینو ئەرخەوانی خۆرنشینی لە بەرچاو لێڵو تاریکە..!

ئا ئێستا گەیشتۆتە گۆڕەپانە چۆڵەکەی نێوان خانووە تازەکانو گەڕەکە کۆنو دوورەکانی شار، لـە پێـشەوەڕا گەڕەکە بۆرەکـەی خۆیـان وەك کۆمەڵـە کولانەو کەلاوەو کۆلیتێك دیارنو لـە ژێـر زەردەپـەڕی ئـەو ئێوارەیـەدا هـەر دەڵێی سووتاونو تازە گڕەکەیان دامرکاوەتـەوە.. لێـرەوەڕا زۆر نـزمو تێکـەڵو پەڕپووت دێنە بەرچاو.. گەڕەکی پڕ لە مەزنو منداڵو ژنو پیاوو برسیەتیو خـەونی نـاخۆشو ئـاژاوەو مـەرگو لـەدایکبوونو بـەزینو سـەرکەوتن، جارجارەش بـە حەسـرەتەوە ئـاوڕی لـە خـانووە تازەکـان دەدایـەوە.. خـانووە خامۆشو کپەکان، هەندێ لەو کۆشکانەی هێشتا بۆنی گڵو گـەچو چـیمەنتۆو بۆیـەیان لـێ دێ، ئـەو کۆشـکانەی هێـشتا دوورن لـە ئاهـەنگو بـەزمو دزیو حیزیو درۆو پیلانی رەشو سووکی هەمیـشەیی خواپێـداوەکان، خۆرنـشینەو

خەمێکی کوشندە دڵی حەسەنی گرتووەو تێکەڵ بە زەردەی خۆرئاوا دەبێ، پتر وای لێدەکا بەو دەنگە زوڵاڵو کەرخو غەمگینەی گۆرانی ماتەمەنیی بچڕێ.. هێدی هێدی.. ئەو گۆرانییانەی وەك خوێن لە دەمی دڵەوە دەڕژێنو وەك فرمێسکی تاڵو گەرم لە چاوی عاشقێکی دوور وڵاتو خۆشی نەدیدە دەبارێن.

ئای گەر بگریایە.. چەندە خۆش دەبوو.. ئەوەندە بگریایە تا ئەو هەموو رەنگو بۆیەو پەڵانەی سەر دەموچاوو ملو کراسو پانتۆڵەکەی دەخووسانەوە، دەسڕانەوە.... دەشۆران.. بەڵام وەی لە دڵساردیو مەینەتی..! با ئەم رەنگانەش بشۆرێن.. چی دەتوانێ پەڵەو رەنگە بۆرو رەشەکانی ئەو خەمە قورسانەی نێو ناخو دەروونی بسڕێتەوە، ئەم گۆڕەپانە چەند چۆڵە.. خامۆش.. تەنها دەنگێ لە ئاسمانەوە دێ.. نەغمەی باڵندە ئاسوودەکانی دەمەو ئێواران، بە جووکەو چریکەی ناسكو خۆش ئاواز پێشوازی ئێوارەیەکی وا کپو مەنگ دەکەن.. دەم دەمیش دەبێ بەو گۆرانییە بێدەنگەی قولپەقولپ لە دڵی حەسەنەوە هەڵدەقوڵێو بە شادەمارو دەمارە دەزوولەییەکانیدا وەك خوێنی رەش دەڕواو کەف دەکا.. دەڕوا تا لە بینیدا دەبێ بە ئاخێکی گەرمو سەر هەڵدەدا، بە خەمەوە رووەو شینایی ئاسمان سەر هەڵدەبڕێ، باڵندە سەرخۆشەکانیش رووەو قوڵایی ئاسمان بەرز دەفڕن.. وەك بڵێی لەو ئاخە گەرمە بترسن.. ئاخی پڕ گڕی خەفەت..!

حەسەن بە دەم خەیاڵەوەو بە سەرەسەم لە بەردەکان هەڵدەدا.. ئەو بەردانەی خوا دەزانێ چەندین ساڵە لە جێی خۆیان جێگیر بوونەو ئاوا کەوتوون، کەسێك نییە حەسەن ئاوا لە جێگەی خۆی بلەقێنێ، لای ببات،

ئەمـدیوو ئـەودیوی پێبکـا، بـەردیش بـەر نـووکی پـێڵاوی رێبـوارێکی وێـڵ دەکـەوێو لـە شـوێنی خـۆی دەلـەقێ، جێ دەگۆڕێ، کـە بـەر یەکـدی دەکـەون زرمەیان دێو دەنگ دەدەنەوە، چەند توندتر بەر یەکدی بکەون ئەوەندە پتر گەرم دادێن، پریشکی ئـاگر دەپـژێنن، سـەرەتاش ئـاگر وا دۆزرایـەوە، بـەردێك بەر بەردێکی دیکە کەوت، ئاگر پژا.. پووشو پەلاشو دڕكو داڵی ئـەو نـاوەی سوتاند، ئەوسا ئاگر سەراسیمەو شـێتی کـردن، لێـی ترسـان، دوور کەوتنـەوە، لەوساوە فێری خۆگەرمکردنـەوەو گۆشت برژانـدن بـوون.. پاشـان ئاگریـشیان پەرست:

((ئاگر... ئاو... هەوا... خۆڵ))

حەسەن بیر لە ((زەرادەشت)) دەکاتەوە، لە ((ئاڤێستا)).. بیر لە یەکدانی دوو بـەردو گـەرمی، مریـەمو خۆشەویـستی، مریـەمو خـۆی، بـەلام کەسـێ نییـە شەقێکی ئاوا خواهانەو پڕ بـەزەیی لـە حەسـەن هەڵدا، لێـرەوە بـۆ شـوێنێکی دیکە بیلەقێنێ، دەنگی بێ، گەرم دابێ، هەر مریەم ئەو رێبوارە بـوو، ئـەمیش زوو ماڵئاوایی کـرد، کێ دەڵێ مریـەم دەبێتـەوە..؟ نەشـبێتەوە.. هەفتەیـەکی دیکـە پـەردەی شـانۆ بـۆ حەسـەنو خەمـە گـەورەکانی دەکرێتـەوە.. چـی لـە هاوارو خەڵكو شانۆ گەورەترە..؟ بەلام مریەمیش خـەمێکی قورسـە، کەواتـە تـا هێـز لـە پێیەکانیـدا هەیـە بـا شـەق لـە بـەردەکان هەڵدا، بـە خۆشـییەوە هەڵدەبەزنـــەوە، دەڵێـــی ســـاوایەکنو لـــە خۆشـــی ختووکەیـــەکی دایکانـــە دەتریقێنەوە، هەموو شـتەکان حـەز دەکـەن بجووڵێن، رابکـەن، بفـڕن، ئـەوەتا باڵندەکان سـرەوتنیان بـۆ نییـە، گـەلای درەختـە دوورو نزیکـەکان، شـنەی بـا، خۆری ماندوو، تەنها مردووەکانی سەر گردەکـە نـەبێ، چـەندەها سـاڵە چۆنن هەر وان، لە ژێر تیشكو پرشنگی هەتاوی بەیانییان چاو هـەڵناهێنن، لەگـەڵ چاو لەیەکنانی خۆری ماندووی ئێواران ناخەون، خەریکە پـیرە دایکیش ببـێ

بــە میــوانێکی هەمیــشەیی ئــەو گۆڕســتانە، نەخۆشــی شــەکرەو ڕۆمــاتیزمو چاوکزی پــەکیان خــستووە، حەســەن شــەوەهای شــەو ســەری پــڕ لــە ئــاژاوەو خەونی دەخاتە نێو باوەشی پڕ لـە میهـری دایکـیو.. ئـەویش وەك سـەردەمی منداڵی دەیلاوێنێتەوە، بە یەکەوە دەگرین.. دایکی بە خەمو برینـی حەسـەن نازانێ..

ئاوڕێکی دیکەی لە کۆشكو خانووە تازەکان دایەوە، ئەمشەویش پیرەباوك وەك زۆربەی شەوانی دیکە هەر لەوێندەرێ دەنوێ، لەوێو بـە تـەنیا، لـە نێـو تاریکیو دووکەڵی جگەرەو هەناسەسواریو خەوی سووكو بۆنی بۆیـەو گـڵو گەچ، هێشتا ئەو باشترە لە پیرەدایك..

« - حەسەن من دایکت نـیم تـا دوا هەناسـە وەك سمۆرەی زیـت زەق زەق سەیری دونیا دەکەم..» باشتر.. هێشتا بەرپێی خۆی دەبینـێ، چاوەکانیشی کـز نـین، دڵتـەڕی وا لـە مـرۆڤ دەکـا چـاوەکانی هـەر بـە دونیـاوە بـن، جوانـە تـا دواســاتی ژیــن بنیــادەم جــوانی هــەر بــە چــاوی خــۆی ببینــێ.. وەك چــرا کوژانــەوەی بەرەبەیانییــەکی تاریـكو روون، کـە لـە دایـك دەبـین چـاوەکانمان وەك هی پشیلە نەپشکووتوون، نابێ هەرواش بمرین.. لە تاریکییـەوە بـۆ نێـو تاریکی.. ئای لەو سەفەرە سەیرو سەختە..!

پیاسەی تەنیایی دەمەو ئێوارانیش خۆشە گەر دڵ خۆش بێ، لەشـیش لـە ژێــر بــاری کــارو ئــەرکی گرانــی ڕۆژێکــی دوورودرێــژ دانــەڕزابێ، کۆســتێکی گــەورەش برینێکــی قەبــەی نەخــستبێتە دڵ، خــەیاڵی مریــەم تــینو تــاوی لــێ سەند، چەند پۆلە مەلێکی رەنگاوڕەنگ برینی یادەکەیان وەك ئیمڕۆو دوێنێ تازە کردەوە، خوێنی لـێ دەتکا، کـێ دەتوانـێ خـوێنی برینێکـی بـزرو شـاراوە ڕابگرێ:

((- حەسەن ڕەنگاڵەکان وەك تۆ ئێسك سووكو چریكەشیان خۆشە..

- ڕاستە.. بەڵام تۆ دەزانی من ریشۆڵەکانم خۆشتر دەوێن....

- تۆ هونەرمەندی.. چۆن حەز بە جوانی ناکەی؟

- ئاخر جوانی لای من شتێکی ترە..

- جوانی هەر یەك شتە..

- نەخێر وانییە.. من کە ریشۆڵەکانم خۆشتر دەوێن لەبەر ئەوەیە کە گوناهترن..

- کێ دەڵێ گوناهترن..؟

- من.. زستانان بە کۆمەڵ ڕاو دەکرێنو دەخورێن..

- قەت ئەوەندە ساویلکە نەبوویت!

- بۆچی..؟

- ئێ خۆ ڕەنگاڵەش دەخرێتە قەفەزەوە..

- بەڵام جیاوازە.. ڕۆژێك دێ ڕەنگاڵە بەڕەڵلا بێو بفڕێ.. بەڵام ریشۆڵەکە دەخورێو تەواو.. جارێکی دیکە نافڕێتەوە..

- ئاخر چار نییە.. ریشۆڵە بەو هەموو ڕەشو برشییەوە گەر نەخورێت کەڵکی چی هەیە..؟

- ئاخر هەر لەبەر ئەوەیە پترم خۆش دەوێ..

- لەبەر ئەوەی کە ناشیرینە..

- هەڵبەت.. نە چریکەی خۆشەو نە وەك ڕەنگاڵەش جوانە..

- تۆ مەسەلەکەم لێ ئاڵۆز دەکەیت.. دوورو قووڵی دەکەیتەوە..

- خۆی وایە مریەم....)).

خۆی وایەو بە دەست من نییە.. مەسەلەکە لەوە دوورو قووڵتریشە.. ئەگینا چی منی ڕەنگاڵەی بەردڵتی کرد بە ریشۆڵە، ریشۆڵەیەکی ڕەشو

ناشیرین، چی ڕێگەی جودایی‌و ماڵئاوایی خستیتە بەردەم، ئەوسا کە لەگەڵ تۆ بووم بۆیە ڕەنگاوڕەنگەکان چەند جوان‌و دڵگیر دەهاتنە بەرچاوم، چەندەها جار ڕەنگە ساردو ناشیرینەکانم بە فۆنتەراتچی‌و خاوەن کۆشکەکان دەگۆڕی.. دەمووت: ئێوە لە ڕەنگ نازانن، ڕەنگی کراوە زۆرن، ڕەنگی.. دڵتەزێن.. وەك ئەو ڕەنگانەی لە پەلکەزێڕینەدا هەن، ڕەنگی زەردەپەڕی دەمەو ئێواران، یا سپێدەی بەیانییەکی زیوینی بەهار.. یا شینایی ئاسمانێکی بێگەردی دوای باران‌و هەور ڕەوینەوە.. بەقەد ئافرەتی شۆخ ڕەنگی جوان هەن..!

مریەم.. لە ڕۆژێکا کۆشکێکم ڕەنگرێژ دەکرد، بە هەوەسەوە.. چوست‌و چالاکانە دەهاتم‌و دەچووم‌و.. بە دەم بۆیەکردنەوە کۆشکەکان بە گۆرانی سەرمەستی‌و شێتانەی دڵە دێوانەکەی من دەنگیان دەدایەوە.. لە دەنگدانەوەی هەزارەها زەنگی خۆشی پڕ لە زایەڵەو زرنگە دەچوون کە لە گوێمدا بزرنگێنەوە.. زۆرجاریش پڕبەدڵ دەترسام، لەوە دەترسام‌و زیپڕەم دەکرد کوڕێکی قۆزی، سپی پێست، باڵابەرزی، قژ تەنکی، هەتاو نەدیوی، چاو گەشی ژنانەی یەکێ لەو کۆشکانەی بۆیەیان دەکەم لە منت زەوت بکا، بۆیان دەکرێ.. وەك بۆیان کرا مریەم.. وەك چۆن دەتوانن ئارەقەی ڕەش‌و شینم پێبرێژن، ئۆخەی ناکەن تا ئارەقەی سوێرو تێزاب ئاسا چاوەکانم نەسووتێنێ، بۆیەو ڕەنگو پەڵەکانی سەر رووخسارم هەر بەو تێزابی ئارەقەیە دەشۆمەوە، هەر خوا دەزانێ چ: ڕۆژێکی ڕەش‌و پڕ نەگبەتی چاوەڕێم دەکا.. چ ڕۆژێکەو لە چ هاوینێکی سووتاودایە لەسەر یەکێ لەو کۆشکە بەرزانەوە خۆم‌و پەیژەکە دەکەوینە خوارێ.. هەردوو لای پەیژەکەش وەك هەردوو باسکی من لە یەك دەترازێن‌و دەشکێن، سەریشم وەك شووتییەکی گەییو —

زۆر گـەییو – لەسـەر تاشـەبەردێکی نێـو بـەردە کەڵەکـەکراوەکانی نزیـك کۆشکەکە دەپڕێ‌و ئەو ناوە رەنگڕێژ دەکا.. مێشکی سپی‌و ریشەی دەماری پڕ لە خوێنی خەمی کاسەی سەریشم لەگەڵ سەتڵی بۆیەی دەستم تێکەڵ دەبن.. دەبێ بە تابلۆی دەسـتکردی یـەکێ لـەو هونەرمەنـدە شـێتانەی کـە لـە مێـشك پـژانی کاسەسـەری مرۆڤـی برسـی تێناگـەن.. چ تابلۆیـەکی غـەریب‌و رەنگـین دەبێ گەر بێن‌و لە رەنگی خەم‌و خوێنی من بە فلچەکانیان رەنگێك داڕێژن..!

مریـەم زەوتیـان کـردی، بۆیـان کـرا.. بۆیـان دەکـرێ.. یـەکێ لـەو کـوڕە ناسکانەی هەر لە ئافرەت دەچن.. ئەوانـەی بـرۆی خۆیـان هەڵـدەگرن.. یـەکێ لەوانە تۆی لە من زەوت کرد، خاوەن ئەو دەست‌و پەنجانەی بە ئەنگوستیلەی عەیار بیست‌و دوو رازاونەتەوە. ئەوانەی لەگەڵمان لە بەشی شانۆ، ئـەو کـوڕە خانمانەی لەگەڵ سەرماو گەرما هاواری دایکیان دەکەن، ئەوانەی ناتوانن یەك رستە لە (هاملێت، تۆتێلۆ، ماکبێـث) بـە دەم‌و پلێکی رێکەوە بڵێن، ئەوانـەی تـەنها کراسـێکی کورتیـان لەبەرکـەو دەبـن بـە کـچ، هـەر یـەکێ لەوانـە هەڵیفریواندی، دەستخەڕۆی کردی، هەفتەیەکی دیکە بـۆ چـەند رۆژێ لـەژێر ئـەم رەنـگ‌و بۆیانـە دێمـە دەرێ.. ئـەم کـراس‌و پانتۆڵـە دادەکـەنم، لەسـەر تەختەی شانۆ دەبم بە ((ڤاسیلی ڤاسیلیڤیچ)).. پیرە تەنیاو بەجێماوەکەی نێـو شـانۆگەری – دوا گـۆرانی – ی چـیخۆڤ.. بـێ ژن‌و مـاڵ‌و منـاڵ.. بـێ کـەس‌و خـاوەن خـەمی کۆشـێك سـاڵ، بـێ جێگـەو رێگـە، سـەرخۆش‌و هەناسەسـارد، پیرێکـی مانـدوو.. دەگـەڵ یـادی حـەزێکی کـۆن‌و مـردوو، خـۆم دەزانم چـۆن لەوێ.. لەسەر تەختەی شانۆکە هەر کتومت دەبم بـەو پـیرە، شـانۆ گەورەیـە.. پـیرۆزە مریـەم.. تـۆ ئـەوە دەزانـی..؟ نەشـیزانی هـەر گـەورەو پـیرۆزە.. هـەر لەوێ.. لە بەرچاوی خەڵکەکە یادی تۆ دەمگرێنـێ، حـەزی تـۆ، رەنگـی چاوت، ئەو هیـواو ئاواتانـەی باسـم دەکـردن.. باسـت دەکـردن.. ئـەو رۆژەی کـە منـت

جێهێشت.. خەڵکی وا دەزانن ئەمەی دەیکەم نواندنە.. نواندنو بەس.. نازانن کۆسـتو کەسـەرو نـسکۆو نـەبوونیو دڵـساردی فێریـان کـردووم چـۆن ئـاگر لەسەر تەختەی شانۆکان بکەمەوە.. تا خەڵکی گەرم ببنەوە، دەبێ دوا گۆرانی مەینەتیو سەرگەردانی کۆستی ئەو حەزەم بچڕم.. تا دوا هاوارو نرکەو ناڵەو نووزە بچریکێنم، لەگەڵ زریکەم پانکەکانی بنمیچ بـە گـوڕتر بخولێنـەوە.. تـا ئارەقـەی هەڵچوونی ئـەو خەڵکـە سـارد کاتـەوە، ئـەو خەڵکـەی وا دەزانـن مـن ئەکتـەرمو بـەس، نـا مریـەم گیـان.. تـۆ نابووایـە بمخەیتـە نێـو بەلـەمێکو بمدەیتە دەم شەپۆڵە شێتەکانی زەریایەکی هارو بێ ئەوەی سەوڵێکم بـدەیتێ، سووپاست دەکـەم.. دەشـێ ئـەمجارەیان لـە هـەموو جارانی تـر شانۆگەرییەکە گـەرمتر بـێ، پـڕ لـە ئـاخو هەناسەسـاردیو گریـانو نەهامـەتی بـێ، بێـشك خـەڵکێکی زۆریـش چـەپڵەم بـۆ لێـدەدا.. بـەڵام مـن چـی لـە چـەپڵەی ئـەوان بکەم..؟ وەك پیرەکە.. پیرەکەی نێو شانۆگەرییەکە حەز بە چەپڵە ناکەم، مـن بریندارم.. کێ ئەو برینە قووڵو بزرەی من دەبینێ.. لەبیرتـە مریـەم.. پێـت دەووتم:

((- تۆ نەك هەر ئەکتەریت.. دەنگیشت وەك چریکەی رەنگاڵەکان خۆشە..

- ئەی ئەگەر ئەو چریکەیە بوو بە قاژەقاژی ریشۆڵە..؟

- دڵم مەگرە حەسەن.. قەت وا نابێ..

- بەڵام دڵی من وا ناڵێ..

- بیبڕەوە.. دیارە بە گومانی لێم.. ها..؟

- نەء.. بەڵام حەز ناکەم جگە لە خۆم کەسێکی دیکە ببینی..

- مەترسەو.. نایبینم..)).

ئـەی چۆن بینیـت..؟ تـۆش نـەیانبینی.. ئـەوان دەتبینـن، ئـەوان راوچـی

زۆڵو دونیادیدەن، دەزانن چۆن بە دەستی بەتاڵ نەگەڕێنەوە، ئەو کۆشکانەی مـن بۆیـەیان دەکـەم بـە هـی وەك تـۆ شـۆخو شـەنگ پـڕ دەکرێنـەوە، وەك شتومەکە هەرە عەنتیکەکانیان سـەیرتان دەکـەن.. دەتانخەنـە نێـو جامخانـەو ژووری شووشەبەند.. تەنکە تۆزو گەردی سەر باڵاتان بە پەڕەمووچی تـاووس دادەتەکێنن.. تۆ وەك من نایاننـاسیت، من هەر لەوانە دەترسام، ئەوانە بەردی ئەو شاخانەیان بڕاندەوە ئەوەندەی کۆشكو تەلاری لێدروست بکـەن.. مریـەم دونیا وا بڕوا چیا بەسەر زەوییـەوە نامێنـێ.. ئەوسا چـی بکـەین..؟ لانـەوازو دەربەدەرو پیاوانی دڵپـڕ لـە داخ روو لـە کـوێ کـەن..؟ رۆژێـك دێ تـۆش وەك خـشتێکی مەڕمـەڕ، یـان کاشـییەکی رەنگـینو نایـاب بخەنـە قـەد دیـوارێکی ئەستوورەوە.. تۆ نایانناسی.. من دەزانم چۆن فـێڵم لێدەکـەن، چـەندەها جار ئێواران بە دڵساردی گەڕاومەتەوەو هەقیان خواردووم، هەقی ئارەقەو برژانـی بـەر خـۆری گڕگرتـووی هـاوینی درێـژ، وایـان لێکـردووم نـەفرەت لـەو کەسـە بکـەم.. لـەو هێـزەی یاسای چـەوتی ئـەم گەردوونـە بـەڕێوە دەبـا، یاساکەش.. یاسای ئەو گیرفـان پڕانەیـە کـە لەسـەر شـانۆ هـەر جارێ بـە تـەرزێ رسـوایان دەکەم، گەر تۆ وەك من شارەزای شانۆ بوویتایە، لـە نـەبوونیو برسـیەتی، تـۆ گەر باوکێکی کەنەفتو دایکێکی ئیفلیجت هەبووایە، گەر وەك مـن بـەیانییان لەنێو کۆکەو بەڵغەمی زەردو چڵمو نووزەی غەریبی دوو پیر لـە خـەو وەئاگا هاتبایت.. ئەوسا دەتزانی مـن چـی دەڵێم.. هەنووکـە ئـەمنیش کۆشـکەکانیان لەژێر رەنگی رەشو بـۆرو سـاردو مـردوودا دەخنکێـنم، وەك جاران حـەز لـە رەنگـی کـاڵی چـاوانت ناکـەم.. رەنگـی ئـاڵی سـەر هـەردوو گۆنـات، رەنگـی زەڕکەفتی قژە کێوییەکەت، ئەمێستا چاوانی تـۆم لـێ دوورن، ئێـستا شـەیدای رەنگی ئەو کراسانەم لە پرسەکانا پیرەژنە جەرگسووتاوەکان لەبەری دەکـەن.. رەنگـی کـراسو پـشتێنی ئـەو گەنجانـەی بـیر لـە بـرا جوانەمەرگـەکانیان

www.dengekan.com

دەکەنەوە، ئەوانەی گەردەلوولێکی کتوپڕ لوولی دانو بەرەو دەریای مەرگ ڕاپێچی کردن، کە منت دەویست دەمزانی چۆن ڕەنگەکان تێکەڵ یەکدی بکەم.. ئەمێستا تێکەڵی ڕەنگەکانیش وەك دەروونە شێواوەکەمەو تێیانناگەم، تۆ منی شووشەت شکاند.. چ پارێزەرێك بگرم تا هەقی من لەو پەنجە قامیش شەکرانەی تۆ وەربگرێتەوە.. ئەو پەنجانەی لە بینما گیربوونو خنکاندمیان.. کەچی تێر تێر مژیمن.. تێر تێریش ماچم کردن، قورسترینو جوانترین مەرگ ئەو پەنجانەت پێیان بەخشیم، لێت دەبوورم.. بەڵام چۆن لەوان ببوورم..؟! چۆن..؟ ئەوانە منیان لە نێو تۆزو خۆڵو ئارەقەو بۆیەو خەمو پەژارەدا خنکاند.. سەرباریش تۆیان لێ زەوت کردم.. ئای مریەم.. من ناتوانم لێیان ببوورم.. ئەوان سواری ئەسپی زین زێڕینن، منیش پیادەیەکی پێخواس بووم، تۆ زوو ماندوو بووی، تۆ.. کچی نێو کەژاوەو گالیسکەو ئوتمبێلە زۆر درێژەکان.. ماندوو بوویتو هەڵیانگرتی.. ئا لە بەرچاومە.. تۆی ناسك دەخەنە ناو کەژاوەیەکی سپی، دەتکەن بە پێشەنگی کاروانی بەزمو خۆشی خۆیان.. شەوانی تاریك دەبێت بە چراخانو کۆشکەکانیان ڕۆشن دەکەیتەوە.. لە تۆش ببوورم.. ناتوانم لەوان خۆش بم.. هەرگیز..

ئۆف مریەم.. ئەی عیشقە ڕەنگینو.. هەم نابووتەکەم.. ئەی ڕیشۆڵە تەریوەکانی هاوینی ئاسمانی دڵە گەرمەکەم، مریەم گەر بمزانیایە بۆ کام کۆشك لەو کۆشکانەی بۆیەیان دەکەم: دەتگوێزنەوە..؟ گەر بمزانیایە پێم لە دڵی خۆم دەناو ئەو ڕەنگانەم بەسەردا دەبارانەدن کە تۆ دڵت پێیان دەکرێتەوە.. ئەو گۆرانییە خۆشانەم تیایدا دەووت کە تۆ جاران جوان جوان.. شل شل سەرت بۆی بادەدا.. وەك شەنگەبی بەر بارانێکی بەخوڕی بەهار لەگەڵیا دەکەوتیتە سەما، بەو بارانی سۆزە شیرینەم تەڕ دەبوویتو

دەلەنگیتەوە، لە هەموو ژوورەکاندا دەمچریکاند تـا شـەوەهای شـەو هـەر ئـەو هـەواو هەناسـەیەم لـە نێـو ژوورەکانیـا بمێنێتـەوەو ببـێ بـە دوا نـووزەی غەریبو مـردووی گۆرانییەکـەم، ئەگـەریش چی ئـەوەیان دوورە.. نـەك هـەر دوورە.. بـەڵکو ئەفـسانەی مێـشکە گێژەکـەی خۆمـە، ئـەو مێـشکەی خـوێنی خەمو خەونو خەیاڵی تاڵی تیا دەگەڕێ، مریەم لێت خـۆش دەبم چـونکە تـۆ وەك من لە یاسای چەوتو نارێکی ئەوان تێناگەی.. ئەگینا بە کەلاوەکەی مـن رازی دەبـووی، ئـەو کەلاوەیـەی زسـتانێکی سـەختو پـڕ تەڕوتووشـی بێتـەوە لەوانەیـە لـە ژێـر بـاووبۆرانو نرکـەی گەواڵـەو شـریخەی بروسـکێك ببـێ بـە خـۆڵو داروپـەردوو، هـەر ئەوەنـدەی خـۆڵی کەڵەکـەوەبووی سـەر گـۆڕی پیاوچاکێکی پێوە دەمێنێ.. ئەوەیە هـەموو کۆشـكو تـەلاری مـن، بـەڵام خـۆم دەبووم بە پەناو دیوارو سەربان.. سێبەرو ئاسمان.. هەر ئەو دڵە بچوکەی من ئەوەنـدە گەرمـە بـە گـەورەترین ئـاگردانی ماڵـە میرێکـی خۆشـناوەتیی ناگۆڕمەوە.. تۆ دەزانی چیت کرد مریەم.. هەر خۆت بوویت دەتووت:

« - حەسەن.. هەژاری شەرمەزاری نییە.. تۆ بۆ وا بیر دەکەیتەوە..؟

- دەزانم مریەم..».

دەزانم.. بەڵام خاکی ئێمـە گوڵی زەردو سووری ئـەوینی کـەم لێدەڕوێ.. دەزانم.. بەڵام ئاسمانی نەبوونیش کەمتر باڵندەی حەزی لێدەفڕێ، جۆگەلـەی باریـكو کـەم ئـاویش نـەگا بـە رووبـار، نـەگا بـە دەریـا هـەر لـە ناوەڕاسـتی سـەفەرەوە وشـك دەبـێ، تـۆ نـایزانی.. زۆر جـار خۆزگـە دەخـوازم لەگـەڵ پەقرەجی پڕ بۆیەو فلچەی دەستمو پەیژەکـەی ژێـر پـێم بکەومـە خـوارێ.. بکـەومو سـەرانگرێ بم.. پەراسـووەکانم وەك پلـە کورتـەکانی پەیژەکـە لـە یەکدی بترازێنو برژێنـە سـەر تاشـەبەردو خـشتە رژاوەکان.. هـەر تـەنها بـۆ ئەوەی هەواڵی لە نـاوەختی مـەرگم خۆشـی بووکێنیـت لـێ تێك بـدا.. نـەء..

تێکی نەدا.. نا خوا نەکا.. تەنها شێلووی بکاو بەس.. بەڵکو ئەوە خوایە مەرگم چەند دڵۆپە فرمێسکێك لە چاوانت قەرز بکا، ئەو چاوانەی وایان لێدەکردم جارجارە بە بێدەنگیو ماتی، جارجارەش بە رقێکی پیرۆزو دڵێکی پڕ شۆڕشەوە بڕوانمە دەمی کراوەی پڕ ویسکیو جوێنو درندایەتی خاوەن کۆشکەکان.. لەبەر تۆ خۆم لە شەڕیان دەپاراست، چاوم لە هەقی خۆم دەپۆشی، تۆ نایان ناسی.. هەر ئەوان تۆیان دزی..!

مریەم.. ئەگەر لە شەوو رۆژێکا پیرەباوکو دایك بمرن.. منو کەلاوەیەكو برینێکی قووڵ دەمێنینەوە، ئیستەش گۆرانییەکانم بۆنی خەمو تامی ئازاریان لێدێ، ئەو گۆرانییە خۆشەی جارانم بیر چۆتەوە، ئەمێستا کە ساڵێك سووڕاوەتەوەو تۆم لێ دووری، هاوینو پاییزو زستانو بەهار.. چوار وەرزی پڕ لە گەرمیو رەشەباو بارانو سەوزی.. بە دەم خۆشە.. زۆر شتیشم بیر چۆتەوە.. وەك ئەو رۆژەی قژی تەڕت لە بەرباران ئاونگی لێدەتکا، هەردوو بێ چەتر بووین، دەنگم ئاوا خەمو نزای لێدەتکێ، ئاخۆ ئیستەش – وەك ئەوسا – حەز بە پیاسەی ژێر باران دەکەی.. حەز لە بێ چەتری دەکەی.. یان هەنووکە خاتوونو کەیبانووی ماڵە گەورەکانیو بێ چەترو پاڵتۆ ناچیتە دەرێ..؟ مریەم ئەوان بە شنەبایەك تووشی هەڵامەت دەبن، ئەوان هەرگیز منی ژێر گڕی هەتاوی هاوینو شەستەبارانی زستان نین، ئەوان شتێکی دیکەن، دایکم دەڵێ: خوا بەوانی داوەو رەتکردنەوەی نییە رۆڵە..! وەك ئەو چارەنووسە رەشەی تۆی لێسەندم، بۆ ئەوان باران هاوینانیش دەبارێ، جۆ بە دیواردا هەڵدەگەڕێ، بیابان دەبێ بە مێرگی سەوزو باخی هەزار بەر، مریەم ئەو رۆژەت لە یادە کە باوکت بۆ دووەم جار کۆشکەکەتانی پێ بۆیە کردمەوە.. تۆش وتت:

((- تەحا لەو رەنگ رشتنە جوانە.. ئاخۆ هی خۆتان چۆن بۆیە کردووە..؟
- هی خۆمان گڵە خانم.. بۆیەی ناوێ..)).

کە ئەمەم وت پێکەنیم.. لەسەر پەیژەکەوە تێر تێر پێکەنیم.. لە خۆشی ئەوەی منی ماندووت دەدواند.. من لە سەرەوەو تۆ لە خوارەوە، دەزانی سیماو رووخسارت چەند گۆڕا.. رەنگت پەڕی، سەرت دانەواندو مات بووی.. پاشان وتم:

((- بۆ رەنگی گڵ چییەتی..؟)).

بێدەنگ بوویتو سەرت هەڵنەبڕی.. ویستم تۆزی ئەو خەیاڵەت لێبتەکێنم:

((- خانم کەمێ لاچۆ.. با کراسە سپییەکەت پیس نەبێ..)) سەرت هەڵبڕیو وتت: ((- لە تۆ زیاتر نیم..)).

بیرتە مریەم لە دوو رەنگی تەواو جیا رەنگێکی دیکەم دروست دەکرد.. وەك ئەوەی لەسەر شانۆ بگریمو پێبکەنم، یان هاوار بکەمو لەپڕ هەر ئەو زریکەیە ببێ بە چرپە، لە هاوارو چرپە چی پەیدا دەبێ..؟ لە گریانو پێکەنینی تێکەڵ، لە دوو رەنگی تەواو جیا.. لە حەزی دوو دڵداری سەر بە دوو چینی جیا.. لە یادکردنەوەی ئەو رۆژانەی لە کەلاوە شڕەکەمدا گۆرانیم بۆ دەچڕیو ئێستای پڕ لە زرنگەی زەنگی ماڵئاواییو غوربەتو تەنیایی..؟

زۆر بە شێنەیی کۆشکەکەی ئێوەم بۆیە کرد.. هەستم دەکرد بە ئارەقەو فرمێسكو خوێنی خۆم بۆیەی دەکەم.. درەنگ لێبوومەوە.. حەزم دەکرد بۆ ماوەیەکی درێژتر لەو بەژنو باڵایەت تێر بم.. کە ئاوی ساردت دەهێنا لە چاوە کاڵەکانت ورد دەبوومەوە.. ئاسمانی سەربەستیو هەم دەردی خۆم لە چاوانتا دەدی.. ئەو چاوانەی باریکەی دەماری خەمێك سووری نەکردبوون.. تۆ خۆت دەبوویت بەو پەرداخی ئاوە ساردەو ناو هەناوی گڕ تێبەربوومت

فێنــك دەكــردەوە، لــەو چــاوانەت ورد دەبوومــەوەو دوو بــاخی پــاییزی دەهێنایەوە یادم.. خـۆم لـەو باخـەدا درەختێكـی رووت بـووم.. درەختێـك بـۆ گەڵا رژاوەكانی شیوەن بكا.. حەزم دەكرد لە پەیژەكەوە بكەومە خـوارێو لـە باوەشتا خۆم بگرمەوە.. لە باوەشی پڕ بـۆنو بەرامـەت.. ئـاڵاوی واڵا بوویـتو دەدرەوشایتەوە.. ژێر پەیژەكەت جێنەدەهێشت.. منت دەویست.. نازانم بۆ..؟

خوا حافیز.. ئەی گەڵاو گوڵی وەریوی حەزی وەنەوزی وەرزی پاییز..!

مریــەم.. تــۆ دەزانــی ئێــستا بوومەتــە هــاوڕێی غــەمبارو عاشــقە كۆســتكەوتووەكان.. جاروبــار شــەوانە بــە زۆری دەمبەنــە مەیخانــەكان تــا رەشترین گۆرانییان بۆ بڵێم.. پێویستیش ناكا بخۆمەوە.. من بە ئـارەقی یـادی حەزو دووری چاوانت سەرخۆشو مەسـتم، لـە هـەر ئـانو ساتێكیـشدا بمـەوێ دەگریمو قوڕ دەپێوم.. ئەوان دەڵێن ((ئەكتەری چاكی..)) ئەوان نازانن هـەموو دەورەكـان هـی خـۆمن.. هـەموو پاڵەوانـەكان.. ئەوانـەی عاشـقی نـانو مـاچو وڵاتێكی سەوزن، بەهێزو بـەزیوەكانیش.. بگـرە ئـەو پـیرەژنو پیرەمێردانـەی لەســەر رۆخــی گــۆڕ ســەریان دەلــەقێو لانكــی مــەرگ رادەژەنــن.. ئەوانــە هــەموویان مــنم.. شــەوانە تــا درەنگانــێ لــەنێو دووكــەڵی جگــەرەو ئــارەقی هــەرزانو ئــاخو ئــۆفی ئــەو عاقڵــە سەرشــێتانە دەمێنمــەوە.. زۆرجــاریش بەیەكــەوە پێدەكــەنین.. پاشــان دەگــرین.. بــەڵام كــەس لــە گریــانی كــەس ناپرسێ..!

درەنـگ لـە بۆیـەكردنی كۆشـكەكەتان بوومـەوە.. دواجـار باوكـت پەلـەی لێكردم.. زانـی هـەر تـەنها بۆیەچـی نـیمو قوتـابی دوا سـاڵی ئەكادیمیام.. كـە تۆش پتر خولیـام بوویـت ئـەو پـتر ترسـا، دەمو دووت دەكـردم.. ئەگـەر كـەس لەوێ نەبووایە لەگەڵ قسە قۆڕەكانما دەتریقایتـەوە، تـەواو گومـانی لێكـردم..

ئەو رۆژەی کە هەردووکمانی بینیو.... ئۆف.. با هەر بیرم نەیەتەوە.. ئەو ئیشە کوێر بێتەوە کە منی خستە سەر رێگەی تۆ.. هەنووکە ئەو رەنگاڵەیە نیم تۆ خۆشت دەویست.. ئێواران بە زەوقەوە لە سەربانی کۆشکەکەوە سەیری فڕینیانت دەکرد.. ئەمێستا ئەو ریشۆڵەیەم کە لە قاژەقاژم بێزاری.. هەروەك خۆت دەتووت:

((- ریشۆڵە لە توخمی قەلەڕەشەو خۆشم ناوێ..)).

گەر دەزانی ئەمسالْ زستانێ چەندەها جار ریشۆڵەم لە مناڵە برسیو لاسارەکان کڕیوەتەوەو بەڕەڵلام کردوون.. هەستم دەکرد خۆمەو ئازادو سەربەست رووەو هەموو ئاسمانەکان دەفڕمو باڵ لێکدەدەم.. گەر بۆم بلوایە نەمدەهێشت راو بکرێن.. گەر پارەم هەبووایە هەموو جارێ بە تۆڕەوە دەمکڕینو بەرەو ئاسمانی بێ کۆتایی هەڵمدەدان..!

گەر هەنووکە دەمبینی، بە تایبەتی ئیمڕۆ ئێوارە بەو هەموو پەڵەو نوختە رەشو بۆرانەی سەر کراسە سپییەکەم هەر کتومت لە ریشۆڵە دەچمو هیچی تر، ریشۆڵەیەکی باڵ شکاوی بەردەستی مناڵێکی دڵڕەق، گەر بەڕەللاشم بکا بۆم ناکرێ وەك جاران بفڕم، لا باڵە سووکەکانم لەیەك بدەمو رووەو زستانی ئاسمانە ساردو دوورەکان هەڵفڕم، مریەم گەر مناڵەکەش ئازادم کا.. ریشۆڵەیەکی باڵ شکاومو بۆم ناکرێ بفڕم، درەنگی ئێوارە پشیلەیەکی رەشو برسی دێتو دەمکا بە پارووییەکی چەورو هەناوی ساردی خۆیم پێ گەرم دەکاتەوە.. دەڵوێ پشیلەیەك بێ لە پشیلە بەڕەڵلاکراوەکانی ماڵە خواپێداوەکان، تۆ نایانناسی.. ئەوان خوێنی منی ریشۆڵە دەخەنە بەردەمی پشیلە برسییەکانیان، تۆ لەگەڵیان دەژیتو وەك من شارەزایان نیت، ئەوان بە بۆیەی رەنگاوڕەنگ هەراو بۆگەنیو پیسی نێو کۆشکەکانیان لە بەرچاوی خەڵکی دەشارنەوە، کەس بەقەد ئەوان حەز لە رەنگی زەردو سوور ناکا..

قـەت.. قـەتیش لەسـەر ڕەنگـێ ناگیرسـێنەوە، سـاڵ نییـە کۆشـکەکانیان بۆیـاخ نەکەنەوە، تا سەر لەسەر هیچ شتێ ناگیرسێنەوە، نە ئافرەت، نـە خـۆراك، نـە بەرگ، نە دەنگ، نە ڕەنگ، نـە نـاو، نـە کۆشـك، نـە ئوتمبێـل، نـە گـۆرانی.... ئاخۆ لەسەر تۆش دەگیرسـێنەوە یان نـا.. ها مریـەم.. یـان دەبیـت بـە مێـزی مەزەو خواردنەوەی چەند شەوێكو بەس.. زۆرم گۆشت بـەرداوەو ئیـستە لـە جـارانیش باریـكو بنێـسترم، بیرتـە کـە لەتـەکتا دەوەسـتام پێدەکـەنیم.. کـە یەکدیمان ماچ دەکرد دەبووایە بە سەرما بنووشتایتەوە، تۆ نەك باڵات.. تۆ لە هەموو شتێکا لە من کەڵەگەتتر بوویت.. دەمزانی کەڵەگەتریش دەبیـت.. مـن بە تەنها خاوەن بەهرەو مێژوویەکی ڕەش بووم، خەونم بە تۆوە دەدی.. هـەر مـن بـە تـەنها مـەرگی مـەلی عیـشقی خـۆم نـەبینیوە.. بـەر لـە مـن زۆربـەی عاشقەکان دیویانە.. هەر من نیم کە شکانی درەختی سەوزی حـەزی خـۆم لـە ناوقەدەوە بینیبێ.. هەر من نیم..!

هەفتەیـەکی دیکـە خـۆم دەزانم چۆن لەسـەر شـانۆ دەگـریمو پێدەکـەنم، هـەموو کەسـێ دەخەمـە لـەرزینو تـەزین، خـۆم دەزانم چـۆن تەختـە ڕەقو مردووەکانی ژێر پێم دەخەمە قسەو دەیاندوێنم.. تا بزانم کە درەخت بـوون چـەند فڕنـدەی مـێ هێلانـەی لەسـەر کـردنو لەگـەڵ یەکـەم باڵنـدەی نێـرو نەناسیاو لە شەقەی باڵیان داو فڕین.. فـڕین رووە ئاسمـانێکی تـر.. دەمـەوێ باسی ئەو ڕووبارو جۆگەلانەم بۆ بکەن کە ئاویـان لێخواردۆتـەوە.. باسـی ئـەو شاعیرانەی لە ژێر سـێبەرەکانیان شـیعری دەم بـە گریانیـان نووسـیوە، وا لـەو خەڵکە دەکەم شەو خەون بە دەموچاوی ئارەقاویو ناڵەو پـشکۆی وشـەکانەوە ببینن، هەفتەیەکی دیکە داخـی تـۆش هـەر لـەوێ هەڵدەڕێـژم، بۆشـت نـاکرێ وەك جاران بێیتو لەسەر کورسییەکی پێشەوە دابنیـشیتو لەگـەڵما بگریـتو

پێبکەنیت، لە دواییشدا چەپڵەم بۆ لێبدەی.. ئەو چەپڵە سووكو ناسكەی دەستە نەرمو نیانەكانت كە لە نێو هەزاران چەپڵەی تردا دەیناسمەوە، ئەوان حەز بە شانۆ ناكەن.. شانۆ لای ئەوان مێشك تێكدەرو كات بەفیڕۆدانە، ئەوان لە زمانی بە ئاخو داخی مرۆڤی نێو چیرۆكو شانۆگەرییەكان تێناگەن، ئەوان بنیادەمی موچڕكو ختوورەو راچەنینو گریان نین، لە كن وان شانۆ جێی پێكەنینەو بەس.. ئەوان تا بۆیان بكرێ حەز لە خوشكو دایكی یەكدی دەكەن.. منداڵەكانیان چاوێلكەی كاغەز لە پێنج بایىو دە بایی دروست دەكەن.. پیاوەكانیشیان شەوانە لە تیاترۆخانەو كابارێكاندا هەر بەو كاغەزی دینارە جگەرە بۆ ئارتێستو سۆزانییەكان دادەگیرسێنن.. لە پەرداخی كریستال ئاو دەخۆنەوە، جرتیش بۆ پیرۆزترین شانۆگەری لێدەدەن، مریەم هەر خۆت بوویتو خۆزگەت دەخواست لەتەكما بیتو لەسەر تەختەی شانۆ بوەستیت.. چیت لە خۆت كرد.. چیت لە من كرد..؟ دەترسێم رۆژێك بە سەرما بێو خۆم لە پەقرەجێك بۆیەی سوور هەڵبێنمو وەك شێت بە شەقامەكانا بگەڕێم.. مەزنو منداڵ بە دوامەوە رابكەن.. تۆش ئەوسا وەك رێبوارێكی سادەی سەرشەقام نامناسیتەوە تا ئەو گۆرانییەت بۆ دەڵێم كە جاران وەك چناری باڵابەرز لەگەڵیا دەشنایتەوەو سەمات دەكرد.. خۆت بادەدا.. ئەوسا دەمناسیتەوەو هەڵمدەگریتەوە.. دەمخەیتە نێو جانتا چكۆلانەكەتو دەمبەیتەوە، دەمشۆی، یەكێ لەو بۆنە خۆشانەی خۆتم پیادەپژێنی، جلی جوانم لەبەر دەكەی، ریشی خەمم پێدەتاشی، وەك منداڵێكی هاروهاج لەسەر رانت دەمنوێنی.. منیش خەون بە باخێكو كەپرێكو رووی تۆوە دەبینم.. بەیانیش لەگەڵ ماچێكی گەرمت رادەچەنمو چاوەكانم پڕ دەبن لە رەنگی چاوتو هەتاوی خۆری كزهەڵاتووی بەرەبەیان، من لەو زندەخەوانەی خۆم بێزار بووم.. كوا چ كۆشكێكە.. چ ژوورێكە كە

دەگوێزرێیتەوە ناوی.. حەز دەکەم بە خوێنو ئارەقەو فرمێسکی خۆم بۆیەی بکەم، تۆ رەنگو بۆنی خوێنی من دەناسیتەوە.. تامی ئارەقەو فرمێسکی رژاوم، خوێنی ئەو دڵەی تا لە لێدان دەکەوێ خرۆکەی حەزو عیشقی تۆ هەڵدەگرێ، لەمەودوا هەر کۆشکێك بۆیە بکەم رەنگێکی رەشی سوورباوە.. وەك ئەو جەرگەی دەبێ بە خوێنێکی مەییوو بەنێو هەناودا پڵێت پڵێت وەك دەڵەمەی هێلکەیەك دەڕژێو ناوسك دەکا بە خوێناو.. بە زووخاو.. وەك خوێنی ئەو کەسانەی دەستگیرانەکانیان لە سەرەمەرگدا جێیان دێڵن..!

مریەم دەست لە بۆیەش هەڵدەگرم.. بەڵام لەگەڵ برسیەتیو نەبوون چی بکەم..؟ ئەگینا دەستم لێهەڵدەگرت.. تۆ نازانی من چەندە دڵتەنگم کە کۆشکەکانیان بەم رەنگو بۆیانە سواغ دەدەم.. نەخشو نیگاری سەر تاقو پەنجەرەو شوورەو بالکۆنەکانیان بۆ دەڕازێنمەوە.. خوا دەزانێ چەندەها کارئاسکی وەك تۆی تیا سەر دەبرن، بەهارو زستانو هاوینو پاییز تێپەڕین.. تۆ نە دەنگت هەیەو نە رەنگ، چی ونی کردی.. چی لەنێو ژوورە زۆرەکانیان دەتدۆزێتەوە..؟ منت بیر نایەتەوە.. منی شێتو شەیدای شانۆو بۆیەو خەمو گۆرانیو مریەمو...... منی تامەزرۆو عەزرەتی یەك زەردەخەنەی تۆ.. چی بەیەکدی ئاشنای کردین.. کێ ئەم دیوارە ئەستوورەی نێوانمان دەڕمێنێ.. ئەمێستا لە کوێی.. لەگەڵ کێی.. خەریکی چیت.. شادیت یان غەمگین..؟ بۆ هەفتەیەکی تر نایەیت لەسەر تەختەی شانۆ بمبینیتو گوێ لە هاوارو ناڵەو شۆڕشو نەگبەتی مرۆڤ بگریت.. نرکەو گریانی بێ ئامانی هەڵفڕیوم کە بانی هۆڵەکەی لەگەڵ دەلەرزێ.. فرمێسکی بەخوڕی سەرکردووم.. بۆ نایەیت..؟ مریەم.. لەوانەیە بتگوێزنەوە بۆ یەکێ لەو کۆشکانەی تازە بۆیەیان دەکەم.. ئەمەشیان ئەوپەڕی شادومانیمە.. بە درێژایی رۆژەکان..

شـەوەهای شـەو لـەو رەنگانـە رادەمێنـی.. کـێ بۆیـەی کـردوون.. چ دەسـت رەنگینێـك رەنگـی رشـتوون..؟ دەنگـێ لـە غەیبـەوە دێتـە بـەرگوێت — ((حەسەن)).. نا لە غەیبەوە نییەو دەنگی دڵی خۆتە.. رەنگە هەناسەی پڕ ئاخو ئۆفیشم لەنێو کونو کەلەبەری ژوورەکان مابێتەوەو لەوانەشە هەر بە رێکەوت ئەو هەناسەیەم هەڵمژیتو ئەوسا تێکەڵ بە خوێنە گەشەکەت دەبێ.. مریەم.. من دەیانناسم.. فریویان دای.. رۆژێ دێ ببم، ببیت.. ببین بە دوو پاڵەوانی سەرەکیو زیندووی شانۆگەرییەك.. مریەم.. مریەم.. مریەم....

حەسەن لە دەنگی بەرزی خۆی وەئاگا هاتەوە.. پلاری دوو منداڵی شرۆڵ پتر تەریقی کردەوە:

((تێکچووە..!))

حەسەن شاعیرانە خۆی لە هەردووکیان گێل کرد، گەیشتە نزیك خانووە داتەپیوەکانی گەڕەکی خۆیان، شلو شەکەتو مەستانە هەنگاوی دەنا.. سەرمەستی خەیاڵی مریەمو شانۆو برسیەتی ماوەی نەدا.. چ زوو گەیشتە نێو ئاواییو خەڵکی سەرەڕۆی دەمەوئێوارە.. بەرلەوەی لە شەقامە سەرەکییەکەی بەری گەڕەك بپەڕێتەوە ئاوڕێکی لە کۆشکە تازەکان دایەوە، تێکەڵو نزمو دوورتر دیار بوون، مناڵە برسیو لاسارەکانی گەڕەك لە هاروهاجی خۆیان نەکەوتبوون، هەموو دەنگەکان لەوناوە تێکەڵ دەبوون: جووکەو جریکەی باڵندەکان، قیژەی مناڵ، هاواری دایكو گڕوهوڕی ئوتمبێلەکان.. دەبوون بە ئاهەنگێکی پڕ لە ئاژاوە.. ماڵئاواییان لە خۆری ئاوابووی دەم کەل دەکرد، تەمی زەردی خۆرنشین دونیای ئەو ناوەی گرتبووە باوەش، خانووە قوڕەکان مەزنو بالاترو بەرچاوتر دەرکەوتن، ئەمشەویش وەك سەدەها شەوی دیکە پیرەباوك لەسەر کۆشکەکە پاسەوانە، پیرەدایك لە

کەلاوەکە کەوتووە.. هاکا مردو حەسەنی بەتەنیا جێهێشت، لەوبەری شەقامەکەوە، بە بەری گەڕەکدا، مناڵێکی چلکنو بۆرو قژبژو تۆزاوی لەسەر چیچکان هەڵتروشکابوو، حەسەن بە چەند بازێ پەڕییەوەو لە مناڵەکە نزیک کەوتەوە، مەلێکی چکۆلەو رەنگین لەنێو چنگیدا دەیجریواند، دەم دەمیش هەردوو قاچی دەگرتو سەربەرەوخوار جوڵانەی پێدەکرد، زیاتر دەیجریواند.. وەك ئەوەی هاواری فریادڕەسێ بکا، ئەوەندە بە ترسەوە کەوتبووە باڵەفرە چەند پەڕێك لە باڵەکانی هەڵوەرینو با بردنی، هەوڵی فڕینو سەربەستی دەدا.. وەك ئەوەی مەلو فڕندە ئازادەکانی ئاسمانی سەروو بانگی بکەن.. حەسەن لە بەردەم مناڵەکەدا کەوتە سەر چیچکانو لەو رەنگە بەهەشتییانەی سەر پەڕو باڵی ورد دەبۆوە:

((- حەسەن تۆ بەم هەموو رەنگو بۆیەوە هەر لە رەنگاڵە دەچیت..)) پتر لە مناڵەکە نزیك کەوتەوە.. ئەم کشایەوە:

((بچکۆل...)) ئەم وەڵامی نەدایەوە..

((- بچکۆل لەگەڵ تۆمە..

- ها.. چیت دەوێ..؟

- ئەم رەنگاڵەیەم پێدەفرۆشیت..؟

مناڵەکە تریقایەوە.. قەت لەوە نەدەچوو مناڵێکی وا چلکنو غەمگینو لاواز بتوانێ پێبکەنێ.. بە گاڵتەو تەوسەوە پێی وت:

- ئەوە کەی رەنگاڵەیە..؟

- ئەی ناوی چییە؟

ئەمیش وەك ئەوەی نهێنییەکی زۆر گەورەی لێبشارێتەوە وتی:

- پێت ناڵێم..)).

حەسەن تەریق بۆوەو پاشان پێی وت:

((- لە کوێت بوو..؟

- گرتم..)).

ئیشارەتێکی بۆ باخچەکە کرد.. حەسەن تۆزێ راماو پاشان پێی وت:

((- گوناهە.. جۆلانەی پێمەکە..

- هەقت نییە.. هی خۆمە..

- نایفرۆشیت..؟

- نەء..

- تۆ لەماڵەوە قەفەزت هەیە..؟

- نەء..

- ئەی چی لێدەکەی..؟

- بە پەتێکەوە دەیبەستمەوە..

- ئەی خواردن..؟

- وردەنانی دەدەمێ.. بۆی تەڕ دەکەمو دەیدەمێ..

- نانی چی..؟ هەتیو دەیکوژیت.. هەر ئەمشەو لای تۆ دەمرێ.. خواردنی ئەمە جیایە.. رۆڵە..

- چییە..؟)).

حەسەن وەك ئەوەی تۆڵەی خۆی بکاتەوە منالانە وتی:

((- پێت ناڵێم..

- جا مەیڵێ..

- بیفرۆشە من.. عاقڵ بە.. من لە ماڵەوە قەفەزو خواردنی بولبولم هەیە.. با لای تۆ نەمرێ..

- نایفرۆشم..

- دینارێکت دەدەمێ..

مناڵەکە بە سەرسامییەوە دەمی داپچڕی:

- نەء.. نایفرۆشم..

- کەمە..؟

- ئا.. ڕۆژی جومعە بیبەمە بازاڕی کۆتربازەکان زیاترم دەدەنێ..

- با دوو دینار بێ..)).

مناڵەکە زیاتر دەمی داپچڕی.. حەسەنیش بە شێنەیی و زۆڵانە دوو دیناری لە گیرفانی دەرهێنا.. نەیتوانی نەیکڕێ.. نەیتوانی.. خستییە ناو لەپی چڵکن و ئارەقاوی مناڵەکە، ئەمیش سووك دەستی ڕاستەی لە مەلی چکۆلەو ڕەنگین.. مەلی تۆقیو بەردا.. حەسەن چنگی بۆ کردەوەو وەك بڵێی دڵی خۆی لە نێو چنگدا هەڵگرتبێ، هەستی بە ترپەی لێدانی دڵە چکۆلەکەی دەکرد، مناڵەکەش هەر بە غار دوور کەوتەوە.. چەند جارێك سەیری پارەکەی ناو دەستی خۆی کرد، لە دوورەوە وەستاو چاوێکی هەر لە حەسەن بوو، ئەمجارەیان هەستی کرد دڵی خۆی و مەلەکە کەوتوونەتە لەرزە.. هەردو وپێڵووە تەنکەکانی جوان هەڵدێنا.. بەندییەتی ڕەنگی تەنکە ترسێکی لە چاوانیا ڕشتبوو:

((- ئێ خۆ ڕەنگاڵەش دەخرێتە قەفەزەوە..

- بەڵام جیاوازە.. ڕۆژێك دێ ڕەنگاڵەکە بەرەڵلا بێ و بفڕێ.. بەس ریشۆڵەکە دەخورێ و.... جارێکی دیکە نافڕێتەوە..)).

کتوپڕ دەستی نووقاوی کردەوە، چنگی تەواو شل کرد، مەلی ڕەنگین و تۆقیو فڕەی باڵی هات، ئەوەندەی نەمابوو بکەوێتەوە سەر زەوی، دیسانەوە

هەستایەوە، نیـوە بازنەیـەكی شـادانەی سەربەسـتی كێـشاو رووەو شـینایی ئاسمانی بێ كۆتایی هەڵفڕی.. حەسەن سەری هەڵبڕی.. مەلی چكۆلەو رەنگین لە بەرچاوی بوو بە مریەم.. لەنێو پۆلە مەلێكی دیكەدا خۆی ون كرد.. حەسەن چاوی دەگێڕاو حەزی دەكرد بیناسێتەوە.. مەحاڵە..

ئـای لـە خۆشـیو سەرشـێتی فـڕینو سەربەسـتی دوای بەندییـەتی.. تیكدەئالان.. زەردەپەڕی ئێـوارە بـەرگێكی سـوورو گڕئاسـای پێپۆشـیبوون.. هـەروەك بڵێـی سـووتابنو ها ئێستا نـا هـا تـۆزێكی تـر دەبنـە قـەرەبرووتو دەكەونـە سـەر خـاكی خـەم.. منداڵەكـەش سەرسامتر لـە جاران زاری داپـچڕی بوو.. سەیری حەسەنی دەكرد.. ئەم زەلامە زلە.. ئەم كرێكارە مانـدووە درۆی لەگـەڵ كـرد.. بـۆ..؟ كەواتـە نـە قەفـەزی هەیـەو نـە خـواردنی بولبـول.. تـا پەشیمان نەبۆتەوە با رابكا..

حەسەن ملی نا.. كەوتەوە نێو كۆڵانە تەنگەبـەرەكانی گـەڕەك.. خـۆریش خـۆی خزانـدە ئـەودیوی خـانووە قوڕەكـان.. گـەڕەكی بـۆ تـاریكی جێهێـشت.. نیوەكـەی تـری زەوی رووناك دەكـردەوە.. مۆسـیقاو كتێـبو پیرەدایـك لـە كەلاوەكەی چاوەڕوانی حەسەن بوون.. هاكا پیرەدایك مـردو حەسـەنی تـەنیا بەجێهێشت..!

كۆتایی (1981)
سلێمانی